

**R. P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère <1543-1623>

Mogvntiæ, 1617

Cap. 6. De effectibus Confirmationis, ac dispositionibus requisitis ad
eorum consecutionem,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78477](#)

tu perfec*ti* non hominis Christiani: vel ut quis simpliciter Christianus dici possit: intelligendum est de plenitudine abundantia: qua quis non modo Christianus est, & verus Christianus: sed etiam Christianus ad pugnam abundantiter roboratus: non vero de plenitudine sufficientia: seu necessariorum ad constitutendum aliquem sufficienter in esse hominis Christiani: quia per baptismum talis plenitudo habetur.

26.

Neque est quod quis obiciat, sacramenti huius institutionem esse à Christo, non enim aliquid est in precepto positum eo ipso quod insig*nitum* sit à Christo, ut patet de lauatione pedi & de consilio Euangelicis. Nec itē est quod quis obiciat eisdem sacramenti finem: perseverantiam, inquit, in fide, & obsequio Christi: Nam eti*m* ipsum sacramentum sit ad talem finem valde ve*te*, non est tamen necessarium: cum sint alia media ad illum consequendum: ut oratio, & aliorum bonorum operum exercitium. Nec demum est quod obiciat quis communem Ecclesie vsum: non enim solent communiter fideles ad hoc sacramentum suscipiendum induci, tanquam obligati necessitate imposita: sed tamen inuitati ad id quod est ipsius valde bonum & vtile. Vnde nullis confusis adstringi solent, neque virginaliis mediis indicantibus necessitatem impositam. Nec etiam procuratur, ut in articulo mortis constituti illud suscipiant, si nondum suscepint: quod fieri omnino deberet si de suscipiendo datum esset preceptum diuinum. Ipsius enim factum pro eo tempore obligaret, idque sub mortali, quandoquidem esset de re gravi. Nec item esse datum preceptum mere Ecclesiasticum, ex eo patet; quod Ecclesia in materia sacramentorum, non soleat vsum praecepere quoad eius substantiam, sed solum determinare tempus in quo is exercendus sit. In sua uerba huius sacramenti, nullum tempus determinauit.

27.

Ex his (quandoquidem peccatum non est sine precepto traxi gressione) consequens est, quod D. Thomas satis appetit indicat quod. 72. art. 8. ad 4 & citatis pluribus aliis habet loco citato Suarez: non esse de se peccatum mortale, sacramentum istud ex negligencia aut vercundia, scilicet contemptu, omittere, etiam toto vite tempore. Ex accidentia autem, addit idem, tum venia, tum mortale peccatum esse potest. Veniale quidem eo nomine, quod talis omissione censeatur irrationabilis quedam prodigalitas spiritualis, & quedam temeritas in adeundo certamine fidei sine tali adiumento. Mortale vero ratione contemptus, si quis pro nihil ducat hoc sacramentum, aut effectum illius, aut vile vel puerile existimet se illi subiungere. Item ratione scandali, si quis ita se gerat publice, ut alii exhibeat speciem contemptus. Ac demum ratione conscientiae, si quis persuaderet sibi, se non posse sine hoc medio, tentationem contra fidem vincere, aut se in mortali periculo esse, ne in tormentis supererit destitutus tali auxilio, illudque negligat nihilominus.

CAPUT VI.

De effectibus Confirmationis, ac dispositionibus requisitis ad eorum consecutionem.

SUMMARIUM.

- 28 Effectus Confirmationis, specialis gratia sacramentalis & character.
- 29 De modo quo in hoc sacramento per se, & ex ipsis institutione datur gratia.
- 30 De modo quo datur ex accidenti.
- 31 In susceptione eiusdem sacramenti auxilium Spiritus sancti, quo modo detur.
- 32 De charact. re: quod non possit iterari in eodem homine, sique iterare tentet quis, nisi faciat grauiterque peccat, non tamen siatur regularis.
- 33 Dispositiones ad eorumdem effectum productionem requisita.
- 34 Ignoratio peccati non sufficit sine ponentia: quam nec, usque in attritionem esse, nisi bona fide existimetur contritio.
- 35 Is qui existimat se non esse contritum, debet confiteri ante susceptionem. Et quod disputatione contingens in eadem susceptione, non impeditat de se illius effectum.

De Pro Lex est effectus sacramenti Confirmationis: vnuus, conferre aliquam gratiam sanctificantem, ultra quam quam confert baptismus: nam est vere & proprium sacramentum, ex Concil. Trid. sess. 7. can. 1. De Confirm. ipsumque à baptismo distinctum, iuxta can. 1. & 3. De sacram. in genere; eadem sess. Quare confert gratiam ex sequenti can. 6. eatque distinctionem ad illa quam baptismus confert, prout satis indicatur verbis illis in cap. Spiritus sanctus, De confir. dist. 5. In baptismo regeneramur ad vitam, post baptismum confirmamur ad pugnam. In baptismo abluimur, post baptismum roboramur. Accedit ratio quia portet unum quodque speciale sacramentum ad primum finem ordinari, & speciale gratiam tali fini accommodatam conferre, qualis est quod hoc sacramentum, specialis Spiritus sancti protectione, & auxiliu ad veram fidem confortanter tenendam, & profitandam. Alter effectus est character, hoc est, spirituale quoddam & indelebilis signum, quod susceptione confirmationis in anima imprimi datur à Concilio Florent. in Instruct. Armenorum, & in Concil. Trid. sess. 7. De sacram. in genere can. 9. De his suo more late Suarez, disput. 34.

Sed sufficiet de priore notare ex sententia D. Tho. 3. pars quod. 72. art. 7. ad 2. in hoc sacramento per se, & ex ipsis institutione, non dari gratiam, nisi secundum augmentum. Ratio est, quam habet Suarez, sec. 2. dist. 2. quod sola ea sacramenta ex sua institutione conferant primam gratiam, que in institutu*n*tur peccata remittenda: quandoque de peccatum mortale sine gratia non excluditur ab anima, neque ipsum potest cu*m* illa in hac manere, taliaque sacramenta sunt duo que sacramenta mortuorum ea de causa dicuntur, nempe baptismus, qui solus ex sacramentis institutu*n*tur remissionem peccati originalis, & actualium ante ipsum commissorum; atque paenitentia, que est solum sacramentum de se in institutu*n* ad tollendu*m* peccata mortalia post baptismū commissa, ut patet ex doctrina qua de ea datur à Concil. Trid. sess. 14. prædictum cap. 1. & can. 1. & 2. Quia cum ita finis relinquitur, confirmationem ex sua institutione, tanquam unum ex sacramentis viuorum, conferre tantummodo gratia augmentum, non autem primam gratiam; quia scilicet ex iniusto iustus: tanquam ex mortuo viuus efficiatur.

Per accidens tamen fieri potest, ut talis quoque gratiam conferat: nempe, ut D. Thom. loco cit. addit, quando dicitur amissi*n* fidelium, aliquod peccatum mortale quo maculatur, non venit in mentem, ut de eo dolcat; vel si in mentem veniat, de eoque dolet, non tamen per contritionem perfectam, sed solum per attritionem. Tunc enim sacramentum supplet defectum illum, nisi in consideratio ea inexcusabilis esset, aut in fideliente vigeret adhuc aliquis affectus peccati mortalis, excludens firmum propositum non peccandi de cetero. De eodem affectu dubium moueret, an eiusmodi gratia sit maior ea, qua datur per baptismum. Cuius tractationem tanquam speculationis scholasticae relinquimus videndam satis plenam apud Suarezum in eadem sect. 2.

Non est vero tacendum quod idem ibid. in fine monet: effectum auxilii Spiritus sancti, ipsa Confirmationis collatione dari in sua radice: tanquam iure accepto ad illud reip*ea* autem temporibus opportunitate, iuxta diuinę sapientia dispositionem, dari consentaneum fini istius sacramenti, hoc est corroborationi ad fidem veram tenendam ac profitandam. Tuncque ut infallibiliter detur, necessarium est non apponere obicem peccati mortalis: sicut et id ipsum necessarium fuit, ut in sacramentis susceptione, gratia datur.

De posteriore effectu disputari solet, An talis character sit qualitas noua distincta re ipsa à charactere baptismali, vel solum illius quidam modus & perfectio. Sed neque in eo, ut speculationis quoque scholastica, nesciret non immorari. Videri potest Suarez, in cuius disput. 34. sect. 1. Sufficiat riotasse, cum eo ipso effectu coniunctum esse, ut hoc sacramentum nequeat in eodem homine iterari: id quod certum est de fide ex Concilio Floren. in instruct. Armenorum versu Hac omnia: & ex Concil. Trid. sess. 7. De sacramentis in genere can. 9. Atque si quis tentet idem sacramentum eidem homini iterato ministrare, nihil faciet, graueque sacrilegium peccatum committeret. Per quod an irregulariter

REGI
PRA
PDRJ
E

ritatem incurrit difficultas est: cuius partem negant se
guitur Suarez in disput. 38. scđt. 2. multique alij quos Georgius
Seyrus referit in Tom. I. Thesauri ca suum conscientia lib. 7.
cap. 8. dub. 8. Ratio vero est: quia irregularitas non est ponen-
dā, nisi sit in iure expresa, ex cap. Is qui, De sentent. excom.
in 6. Nec vñlibi in iure habetur expressum, irregulares fieri
iterantes hoc sacramentum.

RELIQVA PARS CAPITIS.

De dispositionibus quas predicatorum effectuum
productio requirit in suscipiente Confirmationem.

Ad productionem characteris non requiritur alia di-
positio, quam quæ ad validitatem ipsius Confirmationis: nempe ut hanc suscipiens iam baptizatus sit; & vt eam
suscipiendi intentione habeat debitam; de qua iudicandum
est perinde; ac de ea quam ad baptismi validitatem re-
quiri diximus sub finem præcedentis libri. Ad productio-
nem vero gratiæ, præter duo illa, penitentia requiritur in
eo qui post baptismum fuerit in peccatum mortale lapsus;
quæ esse contritionem perfectam, seu talem qua diuinæ
gratiæ restituamur: ideo necessarium non est, quia nemo
posset alioqui tutæ conscientia ad hoc sacramentum acce-
dere: cum nemo scire possit an perfectæ contritus sit, sicut
ne can amore vel odio dignus sit ex c. 9. Ecclesiastis. Hanc-
que esse D. Thomæ sententiam patet per ea quæ ex ipso re-
tulimus in præced. nu. 30. & ita nota Suarez, in citata scđt. 2.

Vbi quoque monet solam ignorantiam proprij peccati
actualis etiam inuincibilis, non sufficere ad illius remissio-
nenem per susceptionem sacramenti, sine aliqua saltem attri-
tione, tanquam penitentia. Quam ad remissionem pecca-
torum actualium necessariam esse patet per illum Domini
nostrj Lucæ 13. Nisi penitentiam habueritis omnes peribitis.
Nota autem cum Soto in 4. disq. 7. quest. vñcta art. 7: Gregorius à Valent. disq. quinta, quest. 1. punc. 4. (&
Suarez admittit) attritionem, quæ ad propositum effectum
sufficiat, talem esse debere, ut homini sacramentum hoc sus-
cipienti contritus esse videatur: quia cum ex natura &
institutione eiusdem sacramenti, primæ gratiæ ad cuius au-
gmentum per se institutum est) ipsum præcedat: requiritur
minimum ut accedens ad id ipsum suscipiendum, arbitre-
tur probabilitatem iam recuperasse gratiam per veram con-
tritionem.

Vnde (utidem à Valentia ex eod. Soto in seq. art. 8. ad-
dit) quanvis ad legitime suscipiendum hoc sacramentum
non sit necessarium præmitti ei confessionem (sicut nec reiu-
num, etiam si debeat iuxta cap. Vt ieuni De confscr. disq. 5.) ta-
men cum quis se nouerit solummodo attritum, debet
confiteri: ut vi sacramenti penitentia existimare probabi-
ter posse effectum constitutum; quia talem indispositionem
suam cognoscens, non potest ad hoc sacramentum li-
cite accedere: quernad. congruenter antedictis Suarez do-
cet disq. 34. scđt. 2. paulo post medium. Additibidem conse-
guenter Gregor. à Valent. contra Caiet. non esse necessarium
ad gratiam per hoc sacramentum acquirendam, sicut nec per
alii sacramenta, ut mens hominis in ipsa susceptione actu
moveatur erga Deum: satis enim esse, ut eiusmodi motus
vel tunct vel ante fuerit, etiam in vñ sacramenti ob hu-
manam fragilitatem mens distrahit: Dei scilicet boni-
tate commiserente eidem fragilitati: iuxta illud Psalmi 102.
Quomodo miseretur pater filiorum, misertus est Dominus
timentibus se: quoniam ipse cognovit fragmentum
nostrum.

TRACTATVS POSTERIOR.

De sacramenis Penitentie & Extreme
unctionis.

Atque tractatio de Penitentia sacramento, estque
instituti nostri peculiariter propria: quam Theologi

scholastici instituunt cum Magistro in 4. disq. 14. & aliquot
sequentibus: ac cum D. Thoma 3. par. à quest. 84. Itemque
Canonistæ ad septem distinctiones de Penitentia: & ad
titulum De Penitentiæ & remissionibus, atque alij multi
quorum non paucos tam antiquiores quam recentiores
Henriquez refert in tomo 1. Theologia moralis in initio
lib. 4. qui est primus de penitentia. Ad ea autem quæ in pri-
ma & secunda parte dicta sunt: restant pauca tantum adden-
da, de sacramento penitentie nomine & definitione, ins-
titutione & necessitate. Nam de illius materia, quæ posita est
in tribus actibus Penitentis illud suscipientis: contritione,
inquit, confessione & satisfactione, iam dictum est suffi-
cienter in præced. lib. 5. & 7. & de illius forma, quæ est sa-
cramentalis absolutionis, in sequenti lib. 8. & de ministro, qui
est Confessarius legitimus, in tribus primis libris, ac de fulci-
piente, qui est Penitens, in sequenti libro 4. De dispositio-
nibus ad talem susceptionem dignam ac validam requisitis,
ac de obligatione suscipiendi dictum est in iisdem libris
prout occasio se obtulit, permisimus alijs. Quæ pertinent ad
effectus eiusdem sacramenti (qui sunt remissionis peccato-
rum, & recuperationis virtutum & meritorum, per pecca-
tum mortale, amissorum) tanquam propria scholastice spe-
culationis, relinqueremus sciendi cupidis videnda familiariter
simil & copiose tractata apud Greg. à Valent. to. 4. disq.
7. quest. & tribus sequentibus.

Quod attinet ad Extremam unctionem: de ea tractan-
tes varios authores Henriquez refert in præcedenti lib. 3.
ante cap. 7. Quibus accesserunt Greg. à Valent. in sequenti
disq. 8. & Suarez tomo 4. disq. 39. & quinque sequenti-
bus. Dicemus autem primo de illius nomine, definitione,
institutione, & unitate. Secundo, de illius materia & forma.
Tertio, de illius effectu ac de ministro. Quarto, de recipien-
tibus eam: & quinto, de obligationibus circa usum eiusdem.

C A P V T VII.

De nomine, definitione, institutione, & necessitate
sacramenti Penitentie.

S V M M A R I V M.

- 36. Ratio nominis Sacramenti penitentie.
- 37. Definitione Sacramenti penitentie.
- 38. Quod penitentia sit sacramentum à baptismo distinctum.
- 39. Instituio Sacramenti penitentie à Christo.
- 40. Sacramentum Penitentie est simpliciter necessarium ad re-
missionem peccatorum.
- 41. Obiectio in contrarium cum solutio ne.
- 42. Cum ob inopinatus Confessarius suscipi non potest re ipsa, illius
votum, etiam tantum implicitum in vera contritione in-
clusum, sufficeret est ad eamdem remissionem.

De nomine Penitentie Nauarrus in Enchir. prælud.
10. & in præludijs & distinctis de Penitentia num. 3. &
4. pluribusque Bellarm. tomo 2. Controuer in lib. 1. De po-
nitentia cap. 7. & Suarez tomo 4. disq. 1. scđt. 1. cum quo sa-
tis nobis est notare, Theologico more penitentiam dici
dolorem de peccato commissio: congruenter sane etymolo-
gia nominis: Dicitur enim penitentia quasi poena ten-
tia, iuxta illud D. Augustini, relatum in capite Penitentia 2.
De penitentia distinct. 3. Penitentia est poena tenere. Por-
ro poena est, dolorem inferre: quod cum sit in iniusto, ut
quando poena infligitur nolenti, ipsum non pertinet ad
penitentiam, sed ad puram vindictam. Pertinet autem
cum id ipsum sit in voluntario: iuxta illud quod ex D. Aug.
& Isidoro habet Suarez loco cit. penitentiam est poena,
qua aliquis in se vult quod peccando commisit; ut sicut
voluntarie peccauit, ita voluntarie se affligat. Vnde intelli-
gitur penitentiam importare quoque culpe retractatio-
nem, doloremve de peccato: atque adeo eam esse actum
moraliter bonum: (liquidem non esset aliqui culpa re-
tractatio) & per consequens esse actum virtutis: quæqui-
dem ipsius quoque nomine appellatur Penitentia, seu vir-
tus penitentia. Quoniam vero eadem retractatio, seu dor-
lor de peccatis, pars est huius sacramenti, ceterarum funda-

36.